

Zagreb, 10 siječnja 2020.

Priopćenje udruge Obitelji 3plus povodom otvaranja savjetovanja sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja u Gradu Zagrebu

Grad Zagreb otvorio je savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja, i tim povodom smatramo potrebnim iznijeti stav udruge Obitelji 3plus o predmetnoj temi.

Kao što smo naveli i u našem zadnjem priopćenju (22. listopada 2019.), mjera roditelj odgojitelj koju već nekoliko godina provodi Grad Zagreb istinska je i konkretna mjera obiteljske politike te predstavlja stvarni doprinos unaprjeđenju kvalitete života obitelji, a posebno onih s više djece. Ova demografska mjera do sada je značajno utjecala na važne životne odluke više tisuća građana Grada Zagreba. Roditelji koji skrbe o troje ili više djece izloženi su većim odgojnim, financijskim, logističkim, vremenskim i organizacijskim izazovima te je mnogim 3plus obiteljima navedena mjera u bitnome olakšala njihovu svakodnevicu. Istovremeno, mjera roditelj odgojitelj ohrabrila je i značajan broj roditelja da donesu odluku o proširivanju svoje obitelji zbog čega ona nije samo mjera obiteljske, već i demografske politike. Međutim, kako je kod svake obiteljske, a posebno demografske mjere ključna dugotrajnost i stabilnost, radikalne promjene postojećih pozitivnih mjera ne doprinose ispunjavanju ciljeva zbog kojih su iste donesene.

Vezano uz prijedlog izmjena Odluke, ukazujemo na neke značajne nedostatke:

1. Opredjeljenjem da postanu roditelji odgojitelji, obitelji su donijele iznimno važne odluke s dalekosežnim životnim i financijskim posljedicama. Upravo iz tog razloga od presudne je važnosti da se postojeća ugovorena prava ne mijenjaju na štetu korisnika mjere. Stoga smatramo neophodnim da se nađu mogućnosti kako bi postojeći korisnici, kao i one obitelji koje će svoje treće dijete roditi do kraja 2020. godine, mogli zadržati uvjete za ostvarenje i korištenje prava sukladnoj trenutno važećoj Odluci.
2. Za pokretanje zahtjeva po prijedlogu nove Odluke predlaže se nezaposlenost od najmanje šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva. Ovime se demografska mjera pretvara u socijalnu mjeru i pogodna je samo za (trenutno) nezaposlene roditelje, što u nepovoljni položaj stavlja roditelje koji su zaposleni, a koje se žele na određeni period u većoj mjeri posvetiti obitelji.

3. Prema prijedlogu nove Odluke ne može se paralelno biti korisnik rodiljne/roditeljske naknade, čak ni za četvrto, peto ili bilo koje drugo dijete, što do sada nije bio slučaj te ne vidimo razlog da se po tom pitanju predlažu izmjene. S obzirom na to da se rodiljne/roditeljske naknade financiraju iz državnoga proračuna, a ne iz gradskoga, zagovaramo mogućnost korištenja istih za dijete koje je rođeno nakon ostvarenog statusa roditelj odgojitelj.

Naglašavamo kako individualne zloupotrebe ne mogu biti razlog za smanjivanje prava ostalim korisnicima kako ove, tako i bilo koje druge demografske mjere. Primjenu predmetne mjere potrebno je redovno i detaljno kontrolirati te prekršitelje individualno sankcionirati u skladu s već važećom Odlukom te zakonskim aktima uz mjere ukidanja korištenja statusa ili financijskih sankcija u vidu povrata zlouporabom stečenih novčanih sredstava.

Ukazujemo i na određene dorade koje nisu predviđene prijedlogom nove Odluke, a za koje smatramo da su potrebne kako bi mjera bila još bolja i svrsishodnija, što smo naveli i detaljnije obrazložili u našem zadnjem priopćenju (22. listopada 2019.).

Na kraju još jednom napominjemo kako vodeći hrvatski demografski stručnjaci u svojim izjavama često ističu upravo mjeru roditelja odgojitelja kao dobru mjeru pronatalitetne politike. Štoviše, oni se, kao i udruga Obitelji 3plus, zalažu za uvođenje ovakve vrste mjere na razini cijele države. Stoga očekujemo od Vlade Republike Hrvatske da ispuni jedno od predizbornih obećanja:

„Donijet ćemo zakon o pravima i statusu roditelja – odgojitelja u obiteljima s četvero i više djece“
(iz službenog izbornog programa 2016. Hrvatske demokratske zajednice „Vjerodostojno“, str. 57).

Udruga Obitelji 3plus